INSTRUKCJA DO TESTU POMOCY PUBLICZNEJ

dotyczącego działania 3.1 Realizacja lokalnych strategii rozwoju i współpraca na realizację operacji w ramach Priorytetu 3. Sprzyjanie zrównoważonej niebieskiej gospodarce na obszarach przybrzeżnych, wyspiarskich i śródlądowych oraz wspieranie rozwoju społeczności rybackich i sektora akwakultury objętego programem Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021-2027

Wersja 1z.

SPIS TREŚCI

1. WYKAZ SKRÓTÓW I DEFINICJI 2
2. INFORMACJE OGÓLNE..... 3
3. TEST POMOCY PUBLICZNEJ 4

I. Skutek rozporządzenia nr 2021/1139 4

I.1 Czy dofinansowanie operacji stanowi płatność na podstawie rozporządzenia nr 2021/1139? 5
I.2 Czy zakres operacji podlegającej dofinansowaniu nie wykracza poza sektor rybołówstwa i akwakultury w rozumieniu art. 42 TFUE (działalność związaną z produkcją i przetwarzaniem produktów rybołówstwa lub akwakultury oraz obrotem nimi)? 5
I.3 Czy na podstawie powyższych odpowiedzi (I.1 - I.2) można uznać, że operacja nie wykracza poza sektor rybołówstwa i akwakultury i wskutek zapisów rozporządzenia nr 2021/1139 nie podlega rygorowi pomocy publicznej? 5

II. Przedsiębiorstwo w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE 5

II.1 Czy wnioskodawca prowadzi działalność polegającą na oferowaniu towarów lub usług na rynek, wykraczającą poza sektor rybołówstwa i akwakultury? 6
II.2 Czy wnioskodawca w ramach projektu planuje prowadzić działalność polegającą na oferowaniu na rynku towarów i usług, wykraczającą poza sektor rybołówstwa i akwakultury? 6
II.3. Czy wnioskodawca w ramach projektu planuje prowadzić działalność związaną z podstawowym funkcjonowaniem państwa? 7
II.4. Czy wnioskodawca w ramach projektu planuje (na infrastrukturze objętej wsparciem) prowadzić działalność o charakterze POMOCNICZYM i/lub TOWARZYSZĄCYM, wykraczającą poza sektor rybołówstwa i akwakultury? 8
II.5. Czy wnioskodawca prowadzi rozdzielność księgową pomiędzy działalnością finansowaną ze środków publicznych, a działalnością gospodarczą wykraczającą poza działalność publiczną (jeśli dotyczy)? 9
II.6 Czy na podstawie powyższych odpowiedzi (II.1 - II.5) można uznać, że wnioskodawca spełnia definicję przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE ? 10

III. Przesłanki pomocy publicznej 10

III.1. Czy pomoc przyznana jest przez Państwo członkowskie lub przy użyciu środków pochodzących z zasobów Państwa? 11
III.2. Pomoc ma charakter selektywny 11
III.3. Pomoc powoduje korzyść na rzecz konkretnego przedsiębiorstwa 11
III.4. Czy pomoc grozi zakłóceniem lub zakłóca konkurencję oraz wpływa na wymianę handlową między państwami? 12

IV. Uzasadnienie braku wystąpienia pomocy publicznej na kolejnych poziomach 16

V. Dopuszczalność pomocy publicznej w ramach działania 3.1 18

V.1. Czy wnioskodawca jest MŚP? 18
V.2. Czy wnioskodawca jest gminą i zakres planowanej do realizacji operacji mieści się w zakresie art. 54 ust 4 rozporządzenia nr 2022/2473? 18
V.3. Czy na podstawie powyższych odpowiedzi (V.1 - V.2) można uznać, że wsparcie dopuszczalne jest udzielenie pomocy publicznej na projekt? 19

WYKAZ SKRÓTÓW I DEFINICJI

a. **Agencja, ARiMR** – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

b. **działanie 3.1** - działanie 3.1 Realizacja lokalnych strategii rozwoju i współpraca na realizację operacji w ramach Priorytetu 3. objętego programem Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021 – 2027

c. **EFMRA** – Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury

d. **FER, program** – program Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021 – 2027

e. **IP** – Instytucja Pośrednicząca (Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa)

f. **IW** - Instytucja Wdrażająca - techniczna funkcjonalność w CST2021, wykorzystywana do oznaczania RLGD

g. **RLGD** – rybacka lokalna grupa działania

h. **rozporządzenie nr 2021/1060** (zwane również rozporządzeniem ogólnym) - rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 159, z późn. zm.) - opublikowane na stronie www.rybactwo.gov.pl, w zakładce Prawo i dokumenty - link do rozporządzenia

i. **rozporządzenie nr 2021/1139** (zwane również rozporządzeniem EFMRA) - rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1139 z dnia 7 lipca 2021 r. ustanawiającym Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury oraz zmieniającym rozporządzenie (UE) 2017/1004 (Dz. Urz. UE L 247 z 13.07.2021, str. 1) - opublikowane na stronie www.rybactwo.gov.pl, w zakładce Prawo i dokumenty – link do rozporządzenia

j. **rozporządzenie nr 2022/2473** (zwane również rozporządzeniem FIBER) - rozporządzenie Komisji (UE) 2022/2473 z dnia 14 grudnia 2022 r. uznającym niektóre kategorie pomocy udzielanej przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w zakresie produkcji, przetwórstwa i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 327 z 21.12.2022, str. 82, z późn. zm.) - link do rozporządzenia

k. **rozporządzenie nr 651/2014** (zwane również rozporządzeniem GBER) - rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Tekst mający znaczenie dla EOG) - link do rozporządzenia

l. **rozporządzenie w sprawie Priorytetu 3** - rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 grudnia 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i wypłaty pomocy finansowej na realizację operacji w ramach Priorytetu 3. Sprzyjanie zrównoważonej niebieskiej gospodarce na obszarach przybrzeżnych, wyspiarskich i śródlądowych oraz wspieranie rozwoju społeczności rybackich i sektora akwakultury objętego programem Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021–2027 (Dz. U.

poz. 2655) - opublikowane na stronie www.rybactwo.gov.pl, w zakładce Prawo i dokumenty - link do rozporządzenia

m. **sektor rybołówstwa i akwakultury** - sektor gospodarki, który obejmuje wszelką działalność związaną z produkcją i przetwarzaniem produktów rybołówstwa lub akwakultury oraz obrotem nimi

n. **TFUE** – Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

o. **Ustawa** – ustawa z dnia 26 maja 2023 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury na lata 2021–20271 opublikowana na stronie www.rybactwo.gov.pl, w zakładce Prawo i dokumenty - link do ustawy

p. **zawiadomienie KE** - Zawiadomienie Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (2016/C 262/01) - link do zawiadomienia.

INFORMACJE OGÓLNE

Na podstawie § 15 rozporządzenia w sprawie Priorytetu 3 w ramach działania 3.1 dopuszczalne jest udzielenie pomocy publicznej. Pomoc publiczna w działaniu 3.1 udzielana jest zgodnie z art. 54 i art. 55 rozporządzenia Komisji (UE) 2022/2473 z dnia 14 grudnia 2022 r. uznającego niektóre kategorie pomocy udzielanej przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w zakresie produkcji, przetwórstwa i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

W przypadku błędnie udzielonej pomocy możliwa jest korekta tj. zwrot przyznanych środków. Dlatego też każdy Wnioskodawca ubiegający się o dofinansowanie z działania 3.1 zawartego w programie zobowiązany jest przedstawić wymagane informacje pozwalające na weryfikację możliwości wystąpienia pomocy publicznej w projekcie oraz ewentualnej możliwości jej przyznania w oparciu o obowiązujące przepisy prawa.

Warunków wynikających z przepisów o pomocy publicznej nie należy utożsamiać z warunkami wynikającymi z regulacji odnoszących się do przyznawania dofinansowania ze środków FER.

Przepisy dotyczące pomocy publicznej wynikają wprost z prawa pierwotnego Unii Europejskiej, czyli Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej. W art. 107-109 TFUE wprowadzone zostały zapisy określające pojęcie pomocy publicznej, jej dopuszczalność oraz kompetencje Komisji Europejskiej w tej dziedzinie. Celem przepisów o pomocy publicznej jest ochrona wspólnego rynku przed nadmierną interwencją poszczególnych państw członkowskich.

Z kolei FER jest instrumentem wsparcia sektorów rybactwa i gospodarki morskiej w Polsce. W związku z tym w ramach FER mogą być wspierane działania, które potencjalnie mogą ingerować w rynek wewnątrzwspólnotowy. W celu ograniczenia ich wpływu na ten rynek konieczne jest przestrzeganie zasad wynikających z przepisów pomocy publicznej.

Uwzględniając powyższe rozróżnienie, projekty wspierane w ramach działania 3.1 ze środków FER muszą uwzględniać zasady i ograniczenia wynikające zarówno z uwarunkowań funduszowych (określonych m.in. w rozporządzeniu nr 2021/1060, rozporządzeniu nr 2021/1139, rozporządzeniu wykonawczym w sprawie Priorytetu 3), jak również uwarunkowań wynikających z przepisów o pomocy publicznej (p.w. określonych w

rozporządzeniu nr 2022/2473, **rozporządzeniu nr 651/2014**). Podkreślenia wymaga, że zasady i pojęcia wynikające z tych uwarunkowań mogą nie być tożsame. Przykładem jest różnica w definiowaniu Beneficjenta dofinansowania i Beneficjenta pomocy publicznej. Beneficjentem dofinansowania będzie strona umowy o dofinansowanie, z kolei Beneficjentem pomocy będzie podmiot osiągający korzyść z uzyskanego dofinansowania. Ponadto dualizm w zakresie konieczności stosowania zarówno zasad funduszowych, jak i zasad pomocy publicznej może np. powodować, że część projektów nie będzie mogła zostać dofinansowana lub też wsparcie zostanie ograniczone (np. dofinansowanie będzie mogło zostać przyznane wyłącznie na określony rodzaj kosztów)

Podsumowując należy zwrócić uwagę, że ubiegając się o dotacje w ramach działania 3.1 równie istotne, jak stosowanie zasad funduszowych jest uwzględnianie warunków wynikających z przepisów o pomocy publicznej. W przeciwnym razie może dochodzić do sytuacji, w których projekty wpisujące się w cele i założenia dla danego obszaru wsparcia z działania 3.1 nie będą mogły uzyskać dofinansowania z uwagi na brak spełnienia warunków wynikających z przepisów o pomocy publicznej.

TEST POMOCY PUBLICZNEJ

Zgodnie z warunkami określonymi w TFUE wyłączne kompetencje w kwestii pomocy publicznej przyznane zostały Komisji Europejskiej. Ma ona pierwszoplanową rolę w tworzeniu regulacji i wydawaniu rozstrzygnięć, co do zgodności interwencji państw z rynkiem wewnętrznym UE.

Test pomocy publicznej został przygotowany w oparciu o Zawiadomienie KE, w którym zawarto wyjaśnienia w sprawie kluczowych zagadnień związanych z pojęciem pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE. Należy jednak pamiętać, że dokument ten nie ma charakteru normatywnego, a jedynie stanowi pewien zbiór wytycznych i interpretacji KE w zakresie dotyczącym oceny wystąpienia pomocy publicznej.

Test pomocy publicznej umożliwi ocenę, czy dany projekt podlega rygorowi pomocy publicznej. Na każde pytanie zawarte w teście wnioskodawca powinien odpowiedzieć wybierając z listy rozwijanej odpowiedzi –TAK/NIE/NIE DOTYCZY. Pod każdym z pytań pozostawiono miejsce na uzasadnienie wnioskodawcy do wybranej odpowiedzi. Aby prawidłowo udzielić odpowiedzi na pytania i uzasadnić wybrane odpowiedzi, należy zapoznać się z informacjami dotyczącymi poszczególnych punktów testu pomocy publicznej zawartymi w niniejszej instrukcji.

I. Skutek rozporządzenia nr 2021/1139

Art. 10 rozporządzenia nr 2021/1139 stanowi, że:

- art. 107, 108 i 109 TFUE nie mają zastosowania do płatności dokonywanych przez państwa członkowskie na podstawie rozporządzenia nr 2021/1139 i objętych zakresem stosowania art. 42 TFUE (produkcji rolnej i handlu produktami rolnymi, które obejmują produkty sektora rybołówstwa i akwakultury)
- art. 107, 108 i 109 TFUE mają zastosowanie, jeżeli przepisy krajowe ustanawiają finansowanie ze środków publicznych w odniesieniu do sektora rybołówstwa i akwakultury w szerszym zakresie niż wynika to z przepisów rozporządzenia (UE) 2021/1139. W takim przypadku zasady pomocy państwa mają zastosowanie do finansowania ze środków publicznych jako całości.

I.1 Czy dofinansowanie operacji stanowi płatność na podstawie rozporządzenia nr 2021/1139?

Działanie 3.1 stanowi płatność dokonywaną na podstawie art. 29 -30 rozporządzenia nr 2021/1139. Dlatego też w teście pomocy publicznej odpowiedź dla wszystkich operacji brzmi „TAK" i została uzupełniona przez ARiMR.

I.2 Czy zakres operacji podlegającej dofinansowaniu nie wykracza poza sektor rybołówstwa i akwakultury w rozumieniu art. 42 TFUE (działalność związaną z produkcją i przetwarzaniem produktów rybołówstwa lub akwakultury oraz obrotem nimi)?

Wnioskodawca wybiera z listy prawidłową odpowiedź:

- TAK – jeżeli zakres operacji dotyczy sektora rybołówstwa i akwakultury;
- NIE – jeżeli zakres operacji wykracza poza sektor rybołówstwa i akwakultury

i uzasadnia wybraną odpowiedź zgodnie z zakresem planowanej do realizacji operacji opisanej we wniosku o dofinansowanie.

I.3 Czy na podstawie powyższych odpowiedzi (I.1 - I.2) można uznać, że operacja nie wykracza poza sektor rybołówstwa i akwakultury i wskutek zapisów rozporządzenia nr 2021/1139 nie podlega rygorowi pomocy publicznej?

W ramach działania 3.1 zasady pomocy państwa mają zastosowanie do płatności na podstawie rozporządzenia nr 2021/1139, które wykraczają poza sektor rybołówstwa i akwakultury w rozumieniu art. 42 TFUE. Jeżeli zakres operacji podlegającej dofinansowaniu w ramach działania 3.1 dotyczy sektora rybołówstwa i akwakultury (działalność związana z produkcją i przetwarzaniem produktów rybołówstwa lub akwakultury oraz obrotem nimi), pomoc nie podlega reżimowi pomocy publicznej.

Wnioskodawca wybiera z listy prawidłową odpowiedź:

- TAK – jeżeli w na pytanie I.2 udzielił odpowiedzi TAK;
- NIE – jeżeli na pytanie I.2 udzielił odpowiedzi NIE

i uzasadnia wybraną odpowiedź.

Jeżeli zakres planowanej operacji nie wykracza poza sektor rybołówstwa i akwakultury (wnioskodawca udzielił odpowiedzi TAK na pytania I.2 i I.3), w punktach II-V testu pomocy publicznej należy wybrać odpowiedź NIE DOTYCZY.

II. Przedsiębiorstwo w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE

Pomoc publiczna to wsparcie udzielane przedsiębiorstwu. Dlatego Należy zweryfikować, czy ubiegający się o dofinansowanie operacji wykraczającej poza sektor rybactwa i akwakultury spełnia definicję przedsiębiorstwa w rozumieniu ART. 107 UST. 1 TFUE.

Uwaga!

Pojęcie przedsiębiorcy w rozumieniu przepisów o pomocy publicznej jest dużo szersze niż to wynikające z Ustawy Prawo Przedsiębiorców. Każdy podmiot świadczący usługi lub oferujący produkty na rynku traktowany jest jako przedsiębiorca.

W myśl przepisów o pomocy publicznej pojęcie przedsiębiorcy nie odnosi się do formy prowadzonej działalności, a do jej zakresu (podejście funkcjonalne). Każdy podmiot (niezależne od formy prawnej) prowadzący działalność gospodarczą polegającą na

świadczeniu usług lub oferowaniu produktów [1] traktowany jest jako przedsiębiorca w rozumieniu przepisów o pomocy publicznej. W świetle powyższego należy pamiętać, że:

- Status podmiotu na podstawie prawa krajowego nie jest decydujący. Do przedsiębiorstw zalicza się nie tylko osoby prowadzące działalność na własny rachunek np. spółki handlowe, ale też m.in. stowarzyszenia prowadzące regularną działalność gospodarczą, jednostki samorządu terytorialnego oraz ich jednostki organizacyjne, kluby sportowe czy też uczelnie wyższe.
- Dla ustalenia, czy wnioskodawca jest przedsiębiorcą nie ma znaczenia, czy działa dla zysku, czy też prowadzi działalność po kosztach. Znaczenie ma fakt, że świadczy usługi lub oferuje towary na rynku.
- Podmiot, który prowadzi jednocześnie działalność gospodarczą i działalność o charakterze niegospodarczym powinien być traktowany jako przedsiębiorstwo jedynie w odniesieniu do działalności gospodarczej.

II.1 Czy wnioskodawca prowadzi działalność polegającą na oferowaniu towarów lub usług na rynek, wykraczającą poza sektor rybołówstwa i akwakultury?

Wnioskodawca wybiera z listy prawidłową odpowiedź:

- NIE DOTYCZY – jeżeli zakres operacji dotyczy sektora rybołówstwa i akwakultury (w pytaniach I.2 i I.3 wnioskodawca wybrał odpowiedź TAK);
- TAK – jeżeli wnioskodawca prowadzi działalność polegającą na oferowaniu towarów i usług na rynek, wykraczającą poza sektor rybołówstwa i akwakultury;
- NIE – jeżeli wnioskodawca nie prowadzi działalności gospodarczej;

i uzasadnia wybraną odpowiedź zgodnie z zakresem i charakterem planowanej do realizacji operacji opisanej we wniosku o dofinansowanie.

II.2 Czy wnioskodawca w ramach projektu planuje prowadzić działalność polegającą na oferowaniu na rynku towarów i usług, wykraczającą poza sektor rybołówstwa i akwakultury?

Wnioskodawca, który w wyniku dofinansowania rozpoczyna działalność gospodarczą jest przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów pomocy publicznej, nawet jeżeli przed realizacją operacji nie spełnia definicji przedsiębiorstwa.

Wnioskodawca wybiera z listy prawidłową odpowiedź:

- NIE DOTYCZY – jeżeli zakres operacji dotyczy sektora rybołówstwa i akwakultury (w pytaniach I.2 i I.3 wnioskodawca wybrał odpowiedź TAK);
- TAK – jeżeli wnioskodawca w ramach projektu planuje prowadzić działalność polegającą na oferowaniu towarów i usług na rynek, wykraczającą poza sektor rybołówstwa i akwakultury;
- NIE – jeżeli wnioskodawca w ramach projektu nie planuje prowadzenia działalności gospodarczej;

[1] Wytok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 16 czerwca 1987 r. w sprawie 118/85 Komisja przeciwko Włochom, ECLI:EU: C:1987:283, pkt 7; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 1998 r. w sprawie C-35/96 Komisja przeciwko Włochom, ECLI:EU:C:1998:303, pkt 36; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 12 września 2000 r. w sprawach połączonych od C180/98 do C-184/98 Pavlov i in., ECLI:EU:C:2000:428, pkt 75.

i uzasadnia wybraną odpowiedź zgodnie z zakresem i charakterem planowanej do realizacji operacji opisanej we wniosku o dofinansowanie.

II.3. Czy wnioskodawca w ramach projektu planuje prowadzić działalność związaną z podstawowym funkcjonowaniem państwa?

Działalność związana ze sprawowaniem władzy publicznej, wykonywana przez państwo w myśl zapisów Zawiadomienia KE nie stanowi działalności gospodarczej (chyba, że dane państwo członkowskie zdecydowało się na wprowadzenie mechanizmów rynkowych). Komisja Europejska wskazała jako przykłady takiej działalności np.:

- działalność wojska lub policji,
- działalność w zakresie bezpieczeństwa i kontroli żeglugi powietrznej i morskiej,
- działalność w zakresie nadzoru nad zanieczyszczeniami,
- działalność organów publicznych w zakresie rozwoju i rewitalizacji terenów publicznych.

Za działalność niegospodarczą związaną ze sprawowaniem władzy publicznej może zostać uznana również realizacja działań w zakresie:

- **tworzenie ogólnodostępnej i bezpłatnej infrastruktury** takiej jak drogi, mosty, chodniki, ścieżki rowerowe. Z uwagi na swój charakter infrastruktura ta ma charakter publiczny, a za jej powstanie i utrzymanie w większości odpowiadają organy publiczne. W związku z tym, jeżeli projekt obejmuje wyłącznie zakres związany z działalnością przypisaną państwu, wówczas dofinansowanie nie będzie stanowiło pomocy publicznej.

  Należy jednak zaznaczyć, że w sytuacji kiedy taka infrastruktura (np. droga, siłownia zewnętrzna) dedykowana jest konkretnemu przedsiębiorcy (np. budowa drogi dojazdowej do zakładu produkcyjnego), wówczas jej finansowanie będzie rozpatrywane pod kątem możliwości przyznania pomocy publicznej. Zgodnie bowiem z decyzją KE N 671/2028[2] finansowanie nawet ogólnodostępnej infrastruktury może powodować wystąpienie pomocy.

- zadań związanych z **ogólnodostępną i bezpłatną infrastrukturą rekreacyjną** np. parki, skwery, zieleńce, place zabaw, siłownie zewnętrzne (z zastrzeżeniem, że powstała infrastruktura nie jest dedykowana konkretnemu/ konkretnym przedsiębiorstwom – np. budowa siłowni zewnętrznej, z której korzystać mogą w praktyce jedynie goście jednego z hoteli);
- **Służba zdrowia** – Uwzględniając ograniczenia Rozdziału 2.4 Zawiadomienia KE[6] można przyjąć, że pomoc publiczna w projekcie dotyczącym infrastruktury ochrony zdrowia nie wystąpi, jeżeli podmiot działa wyłącznie w ramach publicznego systemu opieki zdrowotnej, finansowanego ze środków NFZ. Jednak w przypadku, gdy działalność podmiotu – w szczególności działalność związana z zakresem projektu – finansowana jest zarówno ze środków NFZ, jak również realizowana w ramach działalności gospodarczej nie objętej kontraktem z NFZ wówczas należy przyjąć, że podmiot ten prowadzi działalność gospodarczą.
- **Edukacja** – zgodnie z zapisami Zawiadomienia KE działalność związana z krajowym systemem edukacji finansowanym i kontrolowanym przez państwo traktowana jest jako działalność niegospodarcza. Analogicznie jak w przypadku służby zdrowia wykroczenie

[2] decyzja KE N 671/2008 – Hungary – LIP – Aid to Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Korlátolt Felelősségű Társaság

poza ten zakres działalności np. w zakresie wynajmu sal, wiążę się z prowadzeniem działalności gospodarczej.

- **Działalność badawcza** – prowadzenie działalności badawczej w ramach działalności niegospodarczej obejmować może działania związane z badaniami podstawowymi nakierowanymi na wzrost wiedzy w danej dziedzinie. Dodatkowo działalność niegospodarcza w tym zakresie może obejmować również skuteczną współpracę lub udostępnianie infrastruktury na potrzeby prowadzenia badań przez inne publiczne uczelnie (po kosztach).
- **Kultura i zachowanie dziedzictwa kulturowego, w tym ochrona przyrody** – w myśl zapisów pkt 34 Zawiadomienia KE „niektóre działania związane z kulturą, zachowaniem dziedzictwa kulturowego i ochroną przyrody mogą być organizowane w sposób niekomercyjny i nie mieć charakteru gospodarczego". Dotyczy to działalności finansowanej, co do zasady ze środków państwa (odwiedzający pokrywają jedynie ułamek kosztów rzeczywistych), która otwarta jest dla ogółu społeczeństwa. Jeżeli działalność w zakresie kultury i zachowania dziedzictwa kulturowego wykracza poza tak zdefiniowaną działalność niegospodarczą (np. organizacja wystawy komercyjnych, niefinansowane ze środków publicznych, wynajem powierzchni, prowadzenie komercyjnego kina, organizowanie komercyjnych festiwali i koncertów), wówczas działalność ma charakter gospodarczy.

Jeżeli projekt dotyczyć będzie wyłącznie działalności niegospodarczej w rozumieniu powyższych zapisów, wówczas możliwe będzie potwierdzenie, że wnioskodawca nie spełnia definicji przedsiębiorstwa. Tym samym dofinansowanie projektu nie będzie stanowiło pomocy publicznej.

Wnioskodawca wybiera z listy prawidłową odpowiedź:

- NIE DOTYCZY – jeżeli zakres operacji dotyczy sektora rybołówstwa i akwakultury (w pytaniach I.2 i I.3 wnioskodawca wybrał odpowiedź TAK);
- TAK – jeżeli wnioskodawca w ramach projektu planuje prowadzić działalność związaną z podstawowym funkcjonowaniem państwa;
- NIE – jeżeli wnioskodawca w ramach projektu nie planuje prowadzenia działalności związanej z podstawowym funkcjonowaniem państwa;

i uzasadnia wybraną odpowiedź zgodnie z zakresem i charakterem planowanej do realizacji operacji opisanej we wniosku o dofinansowanie.

II.4. Czy wnioskodawca w ramach projektu planuje (na infrastrukturze objętej wsparciem) prowadzić działalność o charakterze POMOCNICZYM i/lub TOWARZYSZĄCYM, wykraczającą poza sektor rybołówstwa i akwakultury?

Działalność pomocnicza – w przypadkach infrastruktury podwójnego wykorzystania, jeżeli jest ona prawie wyłącznie wykorzystywana do celów działalności niegospodarczej, Komisja uważa, że finansowanie takiej infrastruktury może w całości wykraczać poza zakres zasad pomocy państwa, pod warunkiem, że użytkowanie do celów działalności gospodarczej ma charakter czysto pomocniczy, tj. działalności bezpośrednio powiązanej z eksploatacją infrastruktury, koniecznej do eksploatacji infrastruktury lub nieodłącznie związanej z podstawowym wykorzystaniem o charakterze niegospodarczym. Uznaje się, że taka sytuacja ma miejsce, gdy działalność gospodarcza pochłania takie same nakłady jak podstawowa działalność o charakterze niegospodarczym, takie jak materiały, sprzęt, siła robocza lub aktywa trwałe. Działalność gospodarcza o charakterze pomocniczym musi mieć

ograniczony zakres (wydajność przydzielana co roku na taką działalność nie przekracza 20% całkowitej rocznej wydajności infrastruktury). W odniesieniu do wydajności infrastruktury należy wskazać, jakie zasoby będą wykorzystywane do prowadzenia działalności gospodarczej (np. czas, powierzchnia, ale nie mogą to być przychody!) oraz wskazać metodykę potwierdzającą, że **nie więcej niż 20% rocznych zasobów** będzie wykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej (np. jaki % powierzchni będzie wykorzystywany do prowadzenia działalności gospodarczej). Dodatkowo **konieczne jest potwierdzenie, że przez okres ekonomicznej użyteczności infrastruktury prowadzony będzie monitoring roczny wykorzystania infrastruktury w celu potwierdzenia, że prowadzona działalność spełnia definicję działalności pomocniczej.** Beneficjent będzie zobowiązany do monitorowania ww. progu oraz niezwłocznego poinformowania instytucji przyznającej dofinansowanie o wszelkich zmianach skutkujących przekroczeniem ww. progu.

Działalność towarzysząca – obejmuje działalność uzupełniającą i charakterystyczną w stosunku do działalności niegospodarczej, np.

- sklepik z pamiątkami w muzeum,
- płatna szatnia w muzeum,
- kawiarnia w muzeum, jeżeli działa w tych samych godzinach, co muzeum i co do zasadny na rzecz odwiedzających muzeum,
- prowadzenie w szpitalu stołówki, małego sklepu dla pacjentów i odwiedzających, żłobka dla dzieci pracowników, wynajmu pokoi, wypożyczania telewizorów pacjentom
- apteka na terenie szpitala,
- stołówka na uniwersytecie,
- usługi ksero na uniwersytecie itp.

Wnioskodawca wybiera z listy prawidłową odpowiedź:

- NIE DOTYCZY – jeżeli zakres operacji dotyczy sektora rybołówstwa i akwakultury (w pytaniach I.2 i I.3 wnioskodawca wybrał odpowiedź TAK), albo wsparcie nie obejmuje inwestycji związanej z infrastrukturą;
- TAK – jeżeli wnioskodawca w ramach projektu planuje (na infrastrukturze objętej wsparciem) prowadzić działalność pomocniczą i/lub towarzyszącą (wykraczającą poza sektor rybołówstwa i akwakultury);
- NIE – jeżeli wnioskodawca w ramach projektu nie planuje (na infrastrukturze objętej wsparciem) prowadzić działalności pomocniczej i/lub towarzyszącej (wykraczającej poza sektor rybołówstwa i akwakultury);

i uzasadnia wybraną odpowiedź zgodnie z zakresem i charakterem planowanej operacji opisanej we wniosku o dofinansowanie.

II.5. Czy wnioskodawca prowadzi rozdzielność księgową pomiędzy działalnością finansowaną ze środków publicznych, a działalnością gospodarcza wykraczającą poza działalność publiczną (jeśli dotyczy)?

W przypadku podmiotu prowadzącego jednocześnie działalność finansowaną ze środków publicznych i działalność gospodarczą, rozdzielność księgowa pozwala określić, czy:

- projekt dotyczyć będzie wyłącznie działalności niegospodarczej i wnioskodawca nie spełnia definicji przedsiębiorstwa lub
- projekt dotyczyć będzie wyłącznie działalności gospodarczej i wnioskodawca spełnia definicję przedsiębiorstwa.

Ponadto rozdzielność rachunkowa pozwala wykluczyć subsydiowanie skrośne (pokrywanie kosztów jednej działalności lub grupy odbiorców przychodami pochodzącymi z innej działalności lub od innej grupy odbiorców w ramach tego samego przedsiębiorstwa).

Wnioskodawca wybiera z listy prawidłową odpowiedź:

- NIE DOTYCZY – jeżeli zakres operacji dotyczy sektora rybołówstwa i akwakultury (w pytaniach I.2 i I.3 wnioskodawca wybrał odpowiedź TAK), albo wnioskodawca prowadzi wyłącznie działalność finansowaną ze środków publicznych, albo wnioskodawca prowadzi wyłącznie działalność gospodarczą wykraczającą poza działalność publiczną;
- TAK – jeżeli wnioskodawca prowadzi zarówno działalność finansowaną ze środków publicznych, jak i działalność gospodarczą i zapewnia rozdzielność rachunkową pomiędzy nimi;
- NIE – jeżeli wnioskodawca prowadzi zarówno działalność finansowaną ze środków publicznych, jak i działalność gospodarczą i nie zapewnia rozdzielności rachunkowej pomiędzy nimi;

i uzasadnia wybraną odpowiedź zgodnie ze stanem faktycznym.

II.6 Czy na podstawie powyższych odpowiedzi (II.1 - II.5) można uznać, że wnioskodawca spełnia definicję przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE ?

Na podstawie informacji udzielonych w punktach II.1 – II.5 wnioskodawca wybiera z listy prawidłową odpowiedź:

- NIE DOTYCZY – jeżeli zakres operacji dotyczy sektora rybołówstwa i akwakultury (w pytaniach I.2 i I.3 wnioskodawca wybrał odpowiedź TAK);
- TAK – jeżeli spełnia definicję przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE;
- NIE – jeżeli nie spełnia powyższej definicji przedsiębiorstwa;

i uzasadnia wybraną odpowiedź zgodnie z zakresem i charakterem planowanej do realizacji operacji opisanej we wniosku o dofinansowanie.

Jeżeli wnioskodawca nie spełnia definicji przedsiębiorstwa, w punktach III-V testu pomocy publicznej należy wybrać odpowiedź NIE DOTYCZY.

III. Przesłanki pomocy publicznej

Podstawą oceny wystąpienia pomocy publicznej w projekcie wykraczającym poza sektor rybołówstwa i akwakultury jest analiza spełnienia przesłanek wynikających z art. 107 ust. 1 TFUE. W myśl zapisów tego artykułu „z zastrzeżeniem innych postanowień przewidzianych w Traktatach, wszelka pomoc przyznawana przez Państwo Członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiejkolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi”.

Na podstawie przesłanek zawartych w art. 107 ust. 1 TFUE pomoc publiczna wystąpi o ile łącznie spełnione są następujące warunki:

1) pomoc przyznana jest przez Państwo członkowskie lub przy użyciu środków pochodzących z zasobów Państwa;
2) pomoc ma charakter selektywny;
3) pomoc powoduje korzyść gospodarczą na rzecz konkretnego przedsiębiorstwa;
4) pomoc grozi zakłóceniem lub zakłóca konkurencję oraz wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

III.1. Czy pomoc przyznana jest przez Państwo członkowskie lub przy użyciu środków pochodzących z zasobów Państwa?

W myśl zapisów Zawiadomienia KE w sprawie pojęcia pomocy państwa „zasoby państwowe obejmują wszystkie zasoby sektora publicznego, w tym zasoby podmiotów wewnątrzpaństwowych (zdecentralizowanych, sfederowanych, regionalnych lub innych) oraz – w określonych okolicznościach – zasoby podmiotów prywatnych". Istotnym jest, że kontrola wydatkowania tych środków pozostaje po stronie państwa. Nie ma zatem znaczenia źródło pochodzenia danych środków, ale to czy znajdują się pod kontrolą państwa zanim bezpośrednio lub pośrednio zostaną przekazane beneficjatom.

Środki FER, kontrolowane przez IZ oraz IP wpisują się w powyższe rozumienie zasobów państwa. **Przesłanka ta będzie zatem zawsze spełniona dla wszystkich typów projektów w ramach działania 3.1.** Dlatego też w teście pomocy publicznej odpowiedź dla wszystkich operacji brzmi „TAK" i została uzupełniona przez ARiMR.

III.2. Pomoc ma charakter selektywny

W przypadku tej przesłanki należy pamiętać, iż selektywność to cecha odróżniająca pomoc publiczną od tzw. „środków ogólnych" (czyli środków, które mają zastosowanie wobec wszystkich przedsiębiorstw we wszystkich sektorach gospodarki w danym państwie członkowskim, jak np. w przypadku większości ogólnokrajowych środków fiskalnych). Za selektywny uważa się taki instrument, w stosunku do którego władze publiczne posiadają swobodę decyzyjną, co do jego zastosowania i zakresu. Kryterium selektywności spełnione jest również wówczas, gdy instrument ma zastosowanie tylko do części terytorium państwa członkowskiego lub wybranych gałęzi gospodarki lub określonych grup przedsiębiorstw.

Biorąc pod uwagę, że dotacja w ramach działania 3.1 skierowana jest do ograniczonego terytorium Państwa (obszary rybołówstwa i akwakultury) **przesłanka ta, co do zasady jest zawsze spełniona w przypadku projektów finansowanych ze środków FER, w tym działania 3.1**. Dlatego też w teście pomocy publicznej odpowiedź dla wszystkich operacji brzmi „TAK" i została uzupełniona przez ARiMR.

III.3. Pomoc powoduje korzyść na rzecz konkretnego przedsiębiorstwa

Jeżeli wnioskodawca spełnia definicję przedsiębiorstwa, dofinansowanie w ramach działania 3.1 na operację wykraczającą poza sektor rybactwa i akwakultury co do zasady stanowić będzie korzyść. Dotacja ze względu na swój charakter jest środkiem powodującym powstanie korzyści – przedsiębiorstwo nie musi bowiem na ten sam cel zaciągać kredytu lub finansować inwestycji z własnych źródeł.

Wnioskodawca wybiera z listy prawidłową odpowiedź:

- TAK – jeżeli spełnia definicję przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE;

- NIE DOTYCZY – jeżeli zakres operacji dotyczy sektora rybołówstwa i akwakultury (w punktach I.2 i I.3 wnioskodawca wybrał odpowiedź TAK) lub wnioskodawca nie spełnia definicji przedsiębiorstwa (w punkcie II.6 wnioskodawca wybrał odpowiedź NIE).

i uzasadnia wybraną odpowiedź zgodnie z zakresem i charakterem planowanej do realizacji operacji opisanej we wniosku o dofinansowanie.

III.4. Czy pomoc grozi zakłóceniem lub zakłóca konkurencję oraz wpływa na wymianę handlową między państwami?

W przypadku, gdy projekt związany jest z prowadzeniem działalności gospodarczej, a tym samym możliwe jest uznanie, że wnioskodawca spełnia definicję przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, wówczas konieczne jest przedstawienie informacji odnoszących się do możliwości zakłócenia konkurencji oraz wpływu na wymianę handlową między państwami członkowskimi w przypadku przyznania dotacji. **Przesłanka ta składa się z dwóch komponentów – zakłócenia konkurencji oraz wpływu na wymianę handlową między państwami członkowskimi – z których każdy powinien być analizowany osobno.**

Odnosząc się do pierwszej kwestii tj. zakłócenia konkurencji, należy zwrócić uwagę, że przesłanka ta będzie spełniona w przypadku działania 3.1, jeżeli środek (np. dotacja) wykraczająca poza sektor rybołówstwa i akwakultury będzie powodować wzmocnienie pozycji konkurencyjnej wnioskodawcy w porównaniu z innymi przedsiębiorcami. Nie ma znaczenia, czy takie wzmocnienie pozycji konkurencyjnej jest mało znaczące lub też przedsiębiorca otrzymujący wsparcie jest małym przedsiębiorcą w stosunku do pozostałych podmiotów działających na rynku. Nawet pomoc o stosunkowo niewielkiej wysokości może wpływać na zaburzenie konkurencji na rynku. Zakłócenie konkurencji może wystąpić również w sytuacji, w której dofinansowanie projektu spowoduje powstanie barier uniemożliwiających wejście na rynek nowym podmiotom. Możliwość wykluczenia zakłócenia konkurencji KE ogranicza do sytuacji, w których łącznie spełnione będą następujące przesłanki:

- usługa jest objęta monopolem prawnym (ustanowionym zgodnie z prawem UE) – monopol prawny nie tylko wyklucza konkurencję na rynku, ale również konkurencję o rynek (wyklucza wszelką możliwą konkurencję o to, aby stać się wyłącznym dostawcą danej usługi);
- usługa nie konkuruje z innymi usługami; oraz
- jeżeli usługodawca prowadzi działalność na innym rynku (geograficznym lub produktowym), który jest otwarty na konkurencję, trzeba wykluczyć subsydiowanie skrośne (pokrywanie kosztów jednej działalności lub grupy odbiorców przychodami pochodzącymi z innej działalności lub od innej grupy odbiorców w ramach tego samego przedsiębiorstwa). Wymaga to prowadzenia odrębnej rachunkowości oraz odpowiedniego przypisywania kosztów i przychodów, a środki publiczne przekazywane za usługę objętą monopolem prawnym nie mogą zasilać innych działań.

Przekładem takiej działalności jest finansowanie inwestycji realizowanej przez PKP PLK S.A.

Dodatkowo w zakresie **finansowania infrastruktury** KE dopuściła również sytuację, w której wsparcie również nie będzie zakłócało konkurencji. W myśl zapisów pkt 211 Zawiadomienia KE „istnieją okoliczności, w których pewne rodzaje infrastruktur nie podlegają bezpośredniej konkurencji ze strony innej infrastruktury tego samego rodzaju lub infrastruktury innego rodzaju oferującej usługi o znacznym stopniu substytucyjności lub oferującej bezpośrednio takie same usługi".

Przykładem tego typu infrastruktury jest budowa **sieci wodno-kanalizacyjnej**. Powielanie tego typu infrastruktury byłoby nieekonomiczne stąd infrastruktura ta nie ma bezpośredniej konkurencji. KE dookreśliła warunki na podstawie, których finansowanie takiej infrastruktury nie będzie zakłócało konkurencji:

- infrastruktura na ogół nie podlega bezpośredniej konkurencji;
- finansowanie prywatne jest nieznaczące w danym sektorze i w państwie członkowskim;
- infrastruktura nie jest zaprojektowana, aby selektywnie sprzyjać jednemu przedsiębiorstwu lub sektorowi, ale przynosi korzyści całemu społeczeństwu.

Dodatkowo koniecznym jest zagwarantowanie, że finansowanie publiczne na budowę takiej infrastruktury nie może zostać wykorzystane do subsydiowania skrośnego lub subsydiowania pośredniego innej działalności gospodarczej.

Jeżeli zatem projekt dotyczy **infrastruktury sieciowej** np. budowy lub rozbudowy sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej i wykazane zostało spełnienie powyższych warunków, dofinansowanie projektu może zostać przyznane na zasadach ogólnych (tj. bez pomocy publicznej).

Wyjątkiem **finansowania infrastruktury** wykorzystywanej do prowadzenia działalności gospodarczej, w przypadku którego KE uznaje, że nie zachodzi zakłócenie konkurencji, jest również prowadzenie działalności gospodarczej mieszczącej się w wymiarze **działalności pomocniczej i towarzyszącej** w rozumieniu pkt 207 Zawiadomienia KE (opisanej w punkcie II.3 niniejszej instrukcji).

Opisane powyżej sytuacje stanowią wyjątki w podejściu do oceny wystąpienia **zakłócenia konkurencji**, w przypadku gdy dofinansowanie przyznane jest Wnioskodawcy będącemu przedsiębiorstwem. Jeżeli projekt, wykraczający poza sektor rybołówstwa i akwakultury, dotyczy działalności gospodarczej, która nie mieści się w powyżej opisanych wyjątkach istnieje duże ryzyko, nie tylko zakłócenia konkurencji lub też potencjalnego zakłócenia konkurencji, ale również, że nie będzie to bez znaczenia na wymianę handlową wewnątrzwspólnotową.

Należy zaznaczyć, że zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości w celu zakwalifikowania środka krajowego jako pomocy państwa nie jest konieczne stwierdzenie faktycznego wpływu pomocy na wymianę handlową między państwami członkowskimi i rzeczywistego zakłócenia konkurencji, lecz jedynie potwierdzenie, że pomoc może **potencjalnie** wpływać na tę wymianę handlową i zakłócać konkurencję. Dodatkowo Trybunał wskazał, że okoliczność, iż większość przedsiębiorstw otrzymujących pomoc działa wyłącznie na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym, nie oznacza, że pomoc może nie wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi. Ponadto w kontekście oceny wpływu na wymianę handlową w stosunku do danego projektu należy uwzględnić aspekty takie, jak:

- przygraniczny teren prowadzenia działalności związanej z projektem przez przedsiębiorstwo,
- turystyczny charakter regionu,
- dogodne połączenie z innymi regionami kraju oraz innymi krajami (m.in. autostrada, droga krajowa, trasa kolejowa, port lotniczy),
- prowadzenie strony internetowej w innym języku niż polski,

- prowadzenie kampanii promocyjno-informacyjnych w celu pozyskania klientów komercyjnych,
- oferowanie usług klientom z innych krajów,
- prowadzenie lub wprowadzenie cennika usług,
- rozpoznawalność miast

Podobnie jak w przypadku oceny zakłócenia konkurencji również w zakresie oceny wpływu na wymianę handlową KE wskazała kilka przesłanek wskazujących, kiedy wsparcie danej infrastruktury nie będzie mieć wpływu na wymianę handlową. Obejmują one fakt, że:

- infrastruktura będzie dedykowana społeczności lokalnej,
- infrastruktura wykorzystywana będzie co do zasady przez społeczność lokalną,
- dofinansowanie nie może mieć przewidywalnego wpływu na inwestycję transgraniczne w danym sektorze,
- brak promowania infrastruktury na rzecz obywateli z innych krajów,
- brak dedykowania oferty na rzecz klientów spoza regionu.

Należy jednak zaznaczyć, że powyższe przesłanki mają charakter jedynie wskazówek dla oceny ewentualnego wpływu na wymianę handlową. Mogą one zostać uzupełnione przez KE w kolejnych decyzjach lub też zostać ograniczone np. w wyniku orzeczeń Sądów UE.

III.4.1. Czy pomoc na realizację projektu spowoduje wzmocnienie pozycji konkurencyjnej wnioskodawcy w porównaniu z innymi przedsiębiorcami?

Wnioskodawca wybiera z listy prawidłową odpowiedź:

- NIE DOTYCZY – jeżeli zakres operacji dotyczy sektora rybołówstwa i akwakultury (w punktach I.2 i I.3 wnioskodawca wybrał odpowiedź TAK) lub wnioskodawca nie spełnia definicji przedsiębiorstwa (w punkcie II.6 wnioskodawca wybrał odpowiedź NIE);
- TAK – jeżeli wnioskodawca w ramach projektu planuje prowadzenie działalności gospodarczej, która wykracza poza działalność pomocniczą i towarzyszącą (opisaną w punkcie II.4) oraz działalność prowadzoną w ramach monopolu (opisaną w punkcie III.4);
- NIE – jeżeli planowana do prowadzenia działalność będzie realizowana w ramach monopolu;

i uzasadnia wybraną odpowiedź zgodnie z zakresem i charakterem planowanej do realizacji operacji opisanej we wniosku o dofinansowanie.

III.4.2. Czy wnioskodawca posiada lub planuje wprowadzić osobną ofertę dla klientów komercyjnych?

Klient komercyjny to podmiot, który będzie mógł korzystać z efektów dofinansowanej operacji do osiągania korzyści finansowych (np. wyremontowana w ramach projektu świetlica gminna będzie również wynajmowana podmiotowi prowadzącemu odpłatne zajęcia dydaktyczne).

Wnioskodawca wybiera z listy prawidłową odpowiedź:

- NIE DOTYCZY – jeżeli zakres operacji dotyczy sektora rybołówstwa i akwakultury (w punktach I.2 i I.3 wnioskodawca wybrał odpowiedź TAK) lub wnioskodawca nie spełnia definicji przedsiębiorstwa (w punkcie II.6 wnioskodawca wybrał odpowiedź NIE);

- TAK – jeżeli wnioskodawca w ramach projektu planuje wprowadzenie osobnej oferty dla klientów komercyjnych;
- NIE – jeżeli wnioskodawca w ramach projektu nie planuje wprowadzenia osobnej oferty dla klientów komercyjnych;

i uzasadnia wybraną odpowiedź zgodnie z zakresem i charakterem planowanej do realizacji operacji opisanej we wniosku o dofinansowanie.

III.4.3. Czy wnioskodawca planuje oferować swoje usługi osobom/podmiotom z innych krajów?

Wnioskodawca wybiera z listy prawidłową odpowiedź:

- NIE DOTYCZY – jeżeli zakres operacji dotyczy sektora rybołówstwa i akwakultury (w punktach I.2 i I.3 wnioskodawca wybrał odpowiedź TAK) lub wnioskodawca nie spełnia definicji przedsiębiorstwa (w punkcie II.6 wnioskodawca wybrał odpowiedź NIE);
- TAK – jeżeli wnioskodawca w ramach projektu planuje oferować swoje usługi osobom/podmiotom z innych krajów;
- NIE – jeżeli wnioskodawca w ramach projektu nie planuje oferować swoich usług osobom/podmiotom z innym krajów;

i uzasadnia wybraną odpowiedź zgodnie z zakresem i charakterem planowanej do realizacji operacji opisanej we wniosku o dofinansowanie.

III.4.4. Czy projekt będzie realizowany w obszarze przygranicznym i/lub w miejscowości o dogodnym połączeniu komunikacyjnym z innymi regionami kraju oraz krajami członkowskimi?

Wnioskodawca wybiera z listy prawidłową odpowiedź:

- NIE DOTYCZY – jeżeli zakres operacji dotyczy sektora rybołówstwa i akwakultury (w punktach I.2 i I.3 wnioskodawca wybrał odpowiedź TAK) lub wnioskodawca nie spełnia definicji przedsiębiorstwa (w punkcie II.6 wnioskodawca wybrał odpowiedź NIE);
- TAK – jeżeli projekt będzie realizowany w obszarze przygranicznym i/lub w miejscowości o dogodnym połączeniu komunikacyjnym z innymi regionami kraju oraz krajami członkowskimi;
- NIE – projekt nie będzie realizowany w obszarze przygranicznym i/lub w miejscowości o dogodnym połączeniu komunikacyjnym z innymi regionami kraju oraz krajami członkowskimi;

i uzasadnia wybraną odpowiedź zgodnie z zakresem i charakterem planowanej do realizacji operacji opisanej we wniosku o dofinansowanie.

III.4.5. Czy na podstawie powyższych odpowiedzi (IV.4.1 - IV.4.4) można uznać, że wsparcie spowoduje zakłócenia konkurencyjności oraz wpłynie na wymianę handlową między państwami członkowskimi?

Wnioskodawca wybiera z listy prawidłową odpowiedź:

- NIE DOTYCZY – jeżeli zakres operacji dotyczy sektora rybołówstwa i akwakultury (w punktach I.2 i I.3 wnioskodawca wybrał odpowiedź TAK) lub wnioskodawca nie spełnia definicji przedsiębiorstwa (w punkcie II.6 wnioskodawca wybrał odpowiedź NIE);

- TAK – jeżeli wsparcie spowoduje zakłócenie konkurencyjności lub wpłynie na wymianę handlową między państwami członkowskimi;
- NIE – jeżeli wsparcie nie spowoduje zakłócenia konkurencyjności ani nie wpłynie na wymianę handlową między państwami członkowskimi;

i uzasadnia wybraną odpowiedź w oparciu o informacje w punktach IV.4.1 – IV.4.4, zgodnie z zakresem i charakterem planowanej do realizacji operacji opisanej we wniosku o dofinansowanie.

IV. Uzasadnienie braku wystąpienia pomocy publicznej na kolejnych poziomach

Na różnych etapach realizacji i funkcjonowania **projektu infrastrukturalnego** może być zaangażowanych wiele podmiotów. Uwzględniając ten fakt oraz zapisy Zawiadomienia KE należy pamiętać, że przyznane dofinansowanie może stanowić pomoc publiczną nie tylko dla Wnioskodawcy, ale też dla innych podmiotów zaangażowanych np. w eksploatację lub użytkowanie infrastruktury. W związku z tym należy pamiętać o wprowadzonym w Zawiadomieniu KE rozróżnieniu w zakresie możliwości wystąpienia pomocy publicznej na następujących poziomach:

- **I poziom** – wykonawca/ pierwszy właściciel infrastruktury – np. gmina zdecydowała się na budowę centrum kongresowego i pozostaje jego właścicielem,
- **II poziom** – operator/ zarządzający infrastrukturą – do tej grupy podmiotów można zliczyć np.:
  - przedsiębiorstwo, które bezpośrednio korzysta z infrastruktury centrum kongresowego do świadczenia usług użytkownikom końcowym (np. na podstawie najmu powierzchni), ale nie jest stroną umowy o dofinansowanie,
  - przedsiębiorstwo, które nabywa infrastrukturę od wykonawcy/właściciela do wykorzystywania jej do celów gospodarczych,
  - przedsiębiorstwo, które uzyskuje koncesję na użytkowanie i eksploatację infrastruktury lub wynajmuje ją w tych celach (np. zarządzający centrum kongresowym, którego właścicielem jest gmina).

  Podmiot taki może zostać uznany za Beneficjenta pomocy z racji czerpania korzyści z wykorzystania do celów gospodarczych (np. usługowych) infrastruktury sfinansowanej w ramach działania 3.1, o ile za prawo do eksploatacji infrastruktury płaci poniżej stawek rynkowych.
- **III poziom** – użytkownicy końcowi infrastruktury – np. wynajmujący od operatora lokal w powstałym centrum kongresowym. Pomoc na tym poziomie może mieć miejsce, o ile użytkownicy byliby przedsiębiorcami, którzy uzyskali możliwość korzystania z infrastruktury na warunkach innych niż rynkowe (np. czynsz poniżej stawek rynkowych).

W niektórych przypadkach funkcje te mogą się ze sobą łączyć.

Tym samym w danym projekcie należy przeprowadzić analizę wystąpienia pomocy na poszczególnych poziomach.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że z uwagi na przepisy ustawy, w ramach działania 3.1 nie ma formalnych możliwości udzielania pomocy publicznej na II poziomie, tj. przez beneficjenta projektu na rzecz operatora, jak również na III poziomie, czyli przez operatora na rzecz użytkowników końcowych.

Ograniczenie to wynika z definicji beneficjenta zawartej w art. 2 pkt 1 ustawy. Zgodne z tą definicją, Beneficjent to podmiot, o którym mowa w art. 2 pkt 9 rozporządzenia nr 2021/1060 tzn.:

- podmiot publiczny lub prywatny, podmiot mający osobowość prawną lub niemający osobowości prawnej lub osobę fizyczną, odpowiedzialne za inicjowanie operacji lub inicjowanie i wdrażanie operacji;
- w kontekście partnerstw publiczno-prywatnych („PPP") – podmiot publiczny inicjujący operację PPP lub partner prywatny wybrany do jej wdrażania;
- w kontekście programów pomocy państwa – przedsiębiorstwo, które otrzymuje pomoc;
- w kontekście pomocy de minimis udzielanej zgodnie z rozporządzeniami Komisji (UE) nr 2023/2831 (37) lub (UE) nr 717/2014 (38) państwo członkowskie może zdecydować, że beneficjentem do celów niniejszego rozporządzenia jest podmiot udzielający pomocy, w przypadku gdy jest on odpowiedzialny za inicjowanie operacji lub za inicjowanie i wdrażanie operacji;
- w kontekście instrumentów finansowych – podmiot, który wdraża fundusz powierniczy, lub, jeżeli nie istnieje struktura z funduszem powierniczym, podmiot wdrażający fundusz szczegółowy, lub, jeżeli instytucja zarządzająca zarządza instrumentem finansowym – instytucję zarządzającą.

Uwzględniając powyższe zapisy należy stwierdzić, że w projektach wspartych w ramach działania 3.1 co do zasady nie będzie możliwości przetransferowywania pomocy na poziom operatora, czy użytkowników końcowych.

W związku z powyższym wnioskodawca zobowiązany jest do przedstawienia szczegółowych informacji potwierdzających brak wystąpienia pomocy publicznej na kolejnych poziomach. Informacje te powinny wskazywać, w jaki sposób wyeliminowana zostanie korzyść na kolejnych poziomach, w tym odnosić się do poniższych aspektów:

- trybu wyboru operatora,
- sposobu określenia ceny za udostępnienie infrastruktury na rzecz operatora oraz przez operatora obiorcom końcowym (np. najemcom lokali),
- określenia warunków korzystania z infrastruktury przez użytkowników końcowych,
- informacji wskazujących na brak występowania korzyści po stronie operatora oraz użytkowników końcowych.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę, że podstawowym sposobem wyeliminowania korzyści na kolejnych etapach jest zapewnienie, że wybór operatora oraz odbiorców końcowych zostanie dokonany np. w drodze postępowania konkurencyjnego z zachowaniem zasad prawa zamówień publicznych (jeżeli wnioskodawca jest zobowiązany stosować wymogi PZP). Inne formy wyboru operatora/użytkowników końcowych np. benchmarking wymagać będą indywidualnej weryfikacji.

Podsumowując należy zauważyć, że pomoc publiczna może wystąpić na kilku poziomach. Wnioskodawca ubiegając się o dofinansowanie w ramach działania 3.1 w formie pomocy publicznej zobowiązany jest wykazać, że nie następuje przeniesienie korzyści z tytułu uzyskanego dofinansowania na poziom operatora oraz użytkowników końcowych.

V. Dopuszczalność pomocy publicznej w ramach działania 3.1

Jeżeli planowana do realizacja operacja stanowi pomoc publiczną, należy zweryfikować możliwość udzielenia pomocy publicznej na podstawie artykułu 54 rozporządzenia nr 2022/2473.

V.1. Czy wnioskodawca jest MŚP?

Zgodnie z artykułem 54 ust. 1 rozporządzenia nr 2022/2473 pomoc na koszty ponoszone przez **MŚP** uczestniczące w projektach RLKS na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/1139 jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE i wyłączona z obowiązku zgłoszenia, o którym mowa w art. 108 ust. 3 TFUE, jeżeli spełnia warunki określone w niniejszym artykule i w rozdziale I niniejszego rozporządzenia.

W związku z powyższym w ramach działania 3.1 operacja stanowiąca pomoc publiczną może zostać dofinansowana jeżeli wnioskodawcą jest MŚP. Weryfikacja wielkości przedsiębiorstwa przeprowadzana jest na podstawie załącznika do Wniosku o dofinansowanie – Oświadczenie o wielkości przedsiębiorstwa.

Wnioskodawca wybiera z listy prawidłową odpowiedź:

- NIE DOTYCZY – jeżeli zakres operacji dotyczy sektora rybołówstwa i akwakultury (w punktach I.2 i I.3 wnioskodawca wybrał odpowiedź TAK) lub wnioskodawca nie spełnia definicji przedsiębiorstwa (w punkcie II.6 wnioskodawca wybrał odpowiedź NIE);
- TAK – jeżeli wnioskodawca jest MŚP;
- NIE – jeżeli wnioskodawca jest dużym przedsiębiorstwem;

i uzasadnia wybraną odpowiedź w oparciu o informacje w załączniku do Wniosku o dofinansowanie – Oświadczenie o wielkości przedsiębiorstwa oraz zgodnie z zakresem i charakterem planowanej do realizacji operacji opisanej we wniosku o dofinansowanie.

V.2. Czy wnioskodawca jest gminą i zakres planowanej do realizacji operacji mieści się w zakresie art. 54 ust 4 rozporządzenia nr 2022/2473?

Zgodnie z artykułem 54 rozporządzenia nr 2022/2473:

2. Pomoc na koszty ponoszone przez **gminy** uczestniczące w projektach RLKS, o których mowa w art. 31 rozporządzenia (UE) 2021/1060, określanych nazwą LEADER w ramach Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury na rzecz projektów, o których mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE i wyłączona z wymogu zgłoszenia, o którym mowa w art. 108 ust. 3 TFUE, jeżeli spełnione są warunki określone w niniejszym artykule i w rozdziale I niniejszego rozporządzenia.

4. Koszty ponoszone przez gminy uczestniczące w projektach RLKS, kwalifikują się do pomocy, jeżeli dotyczą co najmniej jednego z poniższych obszarów:

a) badania, rozwój i innowacje;

b) środowisko;

c) zatrudnienie i szkolenie;

d) kultura i zachowanie dziedzictwa kulturowego;

e) zachowanie morskich i słodkowodnych zasobów biologicznych;

f) promowanie produktów spożywczych niewymienionych w załączniku I do TFUE;

g) uprawianie sportu.

W związku z powyższym w ramach działania 3.1 operacja stanowiąca pomoc publiczną może zostać dofinansowana, jeżeli wnioskodawcą jest gmina – pod warunkiem, że koszty projektu mieszczą się w zakresie art. 54 ust 4 rozporządzenia nr 2022/2473.

Wnioskodawca wybiera z listy prawidłową odpowiedź:

- NIE DOTYCZY – jeżeli zakres operacji dotyczy sektora rybołówstwa i akwakultury (w punktach I.2 i I.3 wnioskodawca wybrał odpowiedź TAK) lub wnioskodawca nie spełnia definicji przedsiębiorstwa (w punkcie II.6 wnioskodawca wybrał odpowiedź NIE);
- TAK – jeżeli wnioskodawca jest gminą i projekt mieści się w zakresie art. 54 ust 4 rozporządzenia nr 2022/2473;
- NIE – jeżeli wnioskodawca jest przedsiębiorstwem innymi niż gmina lub projekt wykracza poza zakres art. 54 ust. 4 rozporządzenia nr 2022/2473;

i uzasadnia wybraną odpowiedź w oparciu o informacje w załączniku do Wniosku o dofinansowanie – Oświadczenie o wielkości przedsiębiorstwa oraz zgodnie z zakresem i charakterem planowanej do realizacji operacji opisanej we wniosku o dofinansowanie.

V.3. Czy na podstawie powyższych odpowiedzi (V.1 - V.2) można uznać, że wsparcie dopuszczalne jest udzielenie pomocy publicznej na projekt?

Wnioskodawca wybiera z listy prawidłową odpowiedź:

- NIE DOTYCZY – jeżeli zakres operacji dotyczy sektora rybołówstwa i akwakultury (w punktach I.2 i I.3 wnioskodawca wybrał odpowiedź TAK) lub wnioskodawca nie spełnia definicji przedsiębiorstwa (w punkcie II.6 wnioskodawca wybrał odpowiedź NIE);
- TAK – jeżeli wnioskodawca jest MŚP lub gminą realizującą projekt mieszczący się w zakresie art. 54 ust 4 rozporządzenia nr 2022/2473;
- NIE – jeżeli wnioskodawca jest przedsiębiorstwem innym niż wskazanym przy odpowiedzi TAK;

i uzasadnia wybraną odpowiedź w oparciu o informacje w załączniku do Wniosku o dofinansowanie – Oświadczenie o wielkości przedsiębiorstwa oraz zgodnie z zakresem i charakterem planowanej do realizacji operacji opisanej we wniosku o dofinansowanie.